JOH. ERNESTI SCHAPERI,

Med. Dr. ejusqve Prof. Publ. Duc. Prim. & Ord. Fac. Senioris & Smi Ducis Regentis Meclenburgici Consiliarii Aulici, & Archiatri, h. ACADEMIÆ ROSTOCHIENSIS PRO-RECTORIS

DISSERTATIO EPISTOLICA

AD

VIRUM PER-ILLUSTREM ET EXCELLENTISSIMUM,

DN. GODFRIDUM GUILIELMUM de LEIBNIZ,

SACRÆ CÆSAREÆ MAJESTATIS CONSILIARIUM AULICUM, SERENISSIMI AC POTENTISSIMI ELECTORIS BRUNSVICENSIS CONSILIARIUM INTIMUM, ET REGIÆ PRUSSICÆ SCIENTIARUM SOCIETATIS PRÆSIDEM, POLYHISTOREM CONSUMMATISSIMUM,

DE

HYDROPHTHALMIA INTERCEPTA,

QVAM

DISPUTATIONIS PUBLICÆ LOCO,

AUTOR

AD DIEM XVI. AUGUSTI AN. MDCCXIII.

PROPONIT

IN AUDITORIO MAJORI

RESPONDENTE

JOH. LUDOVICO SCHAPERO, Lusato.

ROSTOCHII, TYPIS JOH. WEPPLINGII, SER. PRINC. ET *UNIV.* TYPOGR.

Vir Per-Illustris & Excellentissime,
DNE. FAUTOR Colendissime,

iennium est, & qvod excurrit, ubi singulari occasione id felicitatis mihi contigit, ut Berolini tecum ad SERENISSIMI AC POTENTISSIMI PRUSSIÆ REGIS jam gloriosissimæ memoriæ mandatum clementissimum illic ob SERENISSIMÆ AC POTENTISSIMÆ REGINÆ jam proh! VIDUÆ morbum commorarer, ego eôdem exceptus hospitiô utriusqve nostrum habitaculum proximâ vicinitate gauderet, qvâ desiderii mei jam dudum impensi ex voto compos fiebam, ut qvi Te ob singularem eruditionis omnigenæ profundissimæ famam & scripta ejusdem eruditionis celeberrima ad superstitionem penè, sed tacitô hactenus animi assensu veneratus eram, jam coram contestari meam Venerationem, & in Tuum Favorem & amicitiam recipi, ac Tuorum numero tuis tam humanissimis verborum lenociniis adscribi, ac svavissimâ conversatione Tuâ multiplici honorari possem. Diffiteri

hinc neqveo, ex qvô VIR PER-ILLUSTRIS amicitiæ & favoris tui fores mihi tàm humaniſſimè aperuiſti, ex eô memoriâ humanitatis & ſingularis tuæ in me benevolentiæ animum ſuſtentavi, qvæ eam in me excitavit fiduciam,ut Literis hiſce TE affari in animum non tantum induxerim, ſed tacitam hactenus Tui Venerationem nunc apertâ hujus Diſſertationis Epiſtolaris transmiſſione ſimul conteſter, potiſſimum cum Tuo VIR PER-ILLUSTRIS, inclytæ ſcientiarum Regiæ ſocietatis Pruſſicæ Præſidio illuſtri,cui & ego ſolenni diplomate per annos duodecim Tuo ſuffragio annumeratus ad id inſtitutum excitatus ſim. Nam cum variô ſub noſtrô colloqviô,qvô varia rerum variarum & Phyſica & Medica miſceremus,& ego caſum recenſerem medicum, qvi in cujusdam contigit oculo ad hydrophthalmiam properans, niſi maturè fuiſſet intercepta, & caſus & circumſtantiæ intercurrentes tuum obtinebant aſſenſum, & obſervationem hanc eruditorum notitiâ dignam judicabas ; Nec defuiſſem huic tuo prudenti conſilio , niſi negotiis cumulatis partim impeditus fuiſſem,partim etiam ut rei factæ ulterius temporis concederem ſpatium,qvô numeroſiori añorum decurſu eò major factæ feliciſſimæ reſtitutionis ſecuritas probari ſimul poſſet, ſiqvidem qvinqvennium jam ferè præterlapſum eſt, ubi nulla factæ operationis ſecuta eſt mutatio, ſed reſtitutio & ulterioris mali progreſſus inhibitio per DEI gratiam adhucdum ſine viſus læſione conſtans eſt, ut nullus dubitem, fore oculum reſtitutum ab ulteriori mutatione ſ. recidivâ liberum.

Ea propter hodiè meum inſtitutum exeqvor & illud Tibi Societatis ſcientiarum Regiæ PRÆSIDI PER-ILLUSTRI, & eruditorum facilè Principi, qvi

omninò inter eruditorum lumina publico suffragio positus es, debitè confecro; & qvanqvam diffiteri neqveam, vix tantum Tibi otii superesse â negotiis & curiæ & aulæ & aliis gravioribus publicis, ut his vacare studiis qveas, ast cum & post Reipublicæ & aliorum negotiorum non minorum curas, & ad hæc studia & Physica & Medica Te secessisse aut non infrugiferum, aut non ingratum habeas, qvorum jam plura illustria eruditissimis ejusmodi scriptis dedisti experimenta, qvæ ex merito admiramur, & jam dudum hinc Polyhistoris consummatissimi titulum optimum Tibi compararunt, nec aliter porrò Exteri Te venerati sunt, & adhuc venerantur, cum meritis tuis inter eruditos planè singularibus excelso & illustri loco positis hoc nostro orbe facem eruditis præfers, & eruditionis inexplebili famâ omnes eruditos Te admirandi & venerandi cupiditate accendis, me pariter ita accendisti, ut sine ulteriori excusatione ad ipsam rem me accingam, & casum eruditis communicandum hodiè aperiam.

Nimirum, ut jam superius dixi, quinquennium ferè jam est absolutum, ubi die *scil.* 10 octobris Anni 1708. me conveniebant Parentes Virginis Filiæ ê generosâ antiqvâ Prosapiâ orti in Ducatu Meclenburgico viventes, & simul Filiæ dictæ enatum in oculo ejus dextro præternaturale mihi ostendebant, cumqve ad adspectum ejus inqvirerem, qvamdiu & qvâ occasione illud esset enatum; & Parentes & Filia, qvæ ad maturam jam ætatem pervenerat, recensebant, tuberculum illud sensim sine omni præcedaneâ violentâ causâ enatum esse, nisi qvod opthalmiâ sat gravi laboraverit, & initiò capituli aciculæ majoris magnitudinem retulisse

tulisse; usqve dum sensim & sensim auctum, jam pisi minoris magnitudinem referret, & ad majoris eam properaret, hocce addito, qvod variis qvidem jam usi sint consiliis & remediis, ast hactenus sine omni successu, unde tandem & me accedentes meum implorabant auxilium & Parentes & ipsa Filia.

Desiderio petentium igitur cum deesse non valerem, paulo curatius enatum hocce tuberculum examinabam, & illud in oculi dextri albugine propè sub pupillâ, à cujus termino ultra straminis latitudinem vix distabat, adeò prominens reperiebam, ut palpebram inferiorem non tantum protruderet, eôqve ipsô elevationem in illa oculi ipsius parte notabilem proderet, sed qvoties inferior palpebra paululum deorsum trahebatur, toties supra eam elevatum tuberculum depressam servabat palpebram, usqve dum manus adminiculô palpebra huic tuberculo iterum obducebatur.

His circumstantiis detectis, addebantur sub examine hujus tuberculi aliæ, nimirum apparebat illud valdè opacum, & ad levissimum & providum attactum, qvo nec inde violentia metui, nec ulterior seqvi noxa poterat, simul durum erat ad corneam accedens duritiem. Porrò in mediâ oculi albugine si distantia ex oculorum canthis numerabatur, ordinariò erat reperibile, sed simul mobile, ut jam dextrorsum jam sinistrorsum facile cederet, pariter nonnihil deorsum moveri posset, sursum autem illud movere non tentabam, ne jam tum pupillæ satis vicinum in illam non sine majori aut noxâ, aut ad minimum noxæ periculo iridi ejusqve processibus ciliaribus imminenti protruderetur. De sensu ex hujus tuberculi situ cum

etiam

etiam inqvirerem, Virgo Generosissima referebat; qvod iste non dolorosus, sed expansioni factæ similis sit, Es deuchte ihr als wäre etwas im Auge ausgespannet oder ausgedehnet / nec mutabatur sub facto provido & securo attactu.

Sub hoc tuberculi statu autem & ægra & Parentes metuebant ejus augmentum insigne, cum illud qvotidiè augeri, & ad pisi jam majoris magnitudinem comite sensu expansivo properare viderent. Sic Filia Virgo Generosissima & omnibus sui sexus virtutibus eminentissima ad indolem sexus sequioris consvetam, nec illaudabilem planè, suam, quam benigna natura ipsi haud infreqventem dederat formositatem, non negligens cum Parentibus de difformi contristata erat oculo & visus tanqvam Dei singularis doni metuebat privationem. Ad omnia igitur sustinenda, quibus ab hôc liberari tuberculô, sicqve ab omni ulteriori malo præservari posset, se offerebat ægra, imprimis cum in deterius ruere tuberculum adverteretur. Unde precibus ad desiderium pro possibili implendum commotus, evadebam magis sollicitus, & omnes impendebam curas, easq; eò majores, quò magnitudo casus non urgeret alias.

Nec dubito, fore qvenqvam, qui casum hunc non magni æstimet, cum in parte sit tali, quam quilibet habet maximi, siquidem injurias, molestias, dolores, pericula, in qvacunqve corporis parte aliâ citius & lubentius sustinere mortales advertimus, & manuum pedumqve amputationem patientius ferre, qvàm ut oculo privari velint, adeò, ut in persvasissimis habeam; reperiri paucissimos, ferè dixerim nullos, qvi ad evitandam proclivem peccandi occasionem jussam in sacris oculi eradicationem juxta Locum *Matthæi* 18. v. 9. realiter & sic

cum

um effectu admitterent, adeò ut talis casus non facilè dabilis, sed fictus mansurus sit, qvocunqve modo ad meliorem studii nostri in scandalo vitando necessarii declarationem, & sanctitatis ultra integritatem corporis æstimandæ demonstratio fieret, ut potius hinc aliis vel dolorosissimis molestissimisqve modis sui corporis abusum, & peccandi libidinem coerceri, qvàm oculi vel unius privatione permitterent.

Nec immeritò, nam adhuc sub judice lis est, an majus inferri damnum possit, qvàm qvod oculi privatione infertur? Nonne enim deplorandum est infortunium, cum cœcus cimmeriis continuis involutus tenebris objecta suæ manus tactu judicare & determinare videtur, & qvanqvam qvis oculis carens ad celebratissimi illius cœci manus oculatas perveniret, ut colores omnes & variegatos dijudicaret; major tamen si non fides, delectamentum tamen majus est, si oculis & colores & objecta videri possunt omnia.

Facilè sic visus tanquam præ reliquis excellentior sensus admitti potest, aut si disputari id adhuc vellet, non infimus inter reliquos habendus est; nam oculi structura æq; admiranda est, ac organorum sensibus excitandis reliquis inservientium ea reperitur. Hinc quoties consideramus oculorum actionis celeritatem, & motus perennitatem, unà cum vigore ac splendore verè igneo, & attendimus ad concordem humorum triplicem discordiam, dum & consistentiâ & pondere variant, & certant pelluciditate, in unum autem scopum collimantes, facilè confitemur, eos omnem humani ingenii captum superare, qvemadmodum aquosi mira fluiditas, vitrei singularis consistentia, & crystallini miranda firmitas, ejusque in vitreum insertio mirabilis, ut tanquam gem-

ma

ma gemmæ inſerta ſplendeat & omnium inſuper mirifica pelluciditas & refulgentia dictorum teſtes omni exceptione majores ſunt & ſingulare Dei omnipotentis probant artificium.

Hæc elegans & mirabilis oculi ſtructura,& inde viſus mirabiles effectus ſine dubio Medicos commoverunt, ut & humores in eo reperibiles & potiſſimum vitreum & cryſtallinum examinarent , unde eos qvidam, vel juxta pondera metiti ſunt , qvemadmodum hinc , *Dn. Brigs* humorem cryſtallinum quoad pondus, aqueum bis excedere , & cryſtallinum â vitreo plusquàm duodecies ſuperari dicit, *in ophthalmograph* p 70. quidam denſitatis qvoque gradus examinant,quemadmodum idem citatus *Dn. Brigs* cit. loc. p. 70. aſſerit , quod cryſtallinus humorem vitreum ter , aqveum verò decies ſuperare videatur, & *Bartholinus* hinc de extenſione omnium oculi humorum referens , cryſtallino vitreum quintuplo majorem , & duplo majorem aqveo dicit. *in Anat. reform. p.* 619. *Leuwenhœck* ut in omnibus ,ita etiam in humore cryſtallino & vitreo ſuis microſcopiis eos examinando curioſus eſt , & hinc ê circulorum in motum contortis particulis ſqvammoſis filamentis ſibi ante connexis ſ. fibris formatis conſtare humorem cryſtallinum non tantum dicit , ſed eum æq; muſculum cryſtallinum vocat , quaſi corpus cryſtallinum pelliculæ ê fibris motricibus conſtanti incluſum ſit , ac vitreum humorem muſculum nominat pellucidum, *Anat. rer. animat. & inanimat.* p. 50. & p. 102.

Et quanquam receptâ Anatomicorum quorundam aſſertione uterque humor propriâ gaudere membranâ dicatur,quarum altera vitrea,altera cryſtallina dici ſolet, non tamen facilè ea penitus ſi negari non debeat, ejus

con-

consistentiæ admittetur, ut musculus dici mereatur, siquidem summa lentis illius cum limpidissimâ certans aquâ pelluciditas, de fibrillis ibi reperibilibus motricibus circa utrumque humorem dubitare meritò facit_; dum præterid, quod suâ substantiâ uterque humor nonnisi gelatina qvædam sit, sic membrana utriusque incredibiliter tenuis nonnisi vel sub aëris diutinâ expositione, vel exsiccatione utriusqvelentâ conspicitur_. Et licet sic tenuissimis membranulis quasi per utriculorum modum succingi videatur, non verò ultra aliam analogiam, quàm quando aut in lactis, aut alterius tenuis pulpæ superficie membranulam enatam videmus, extendi potest; quo ipso autem membranulam talem ex implicitis filamentis & fibris motricibus formatam dicere non possumus, quemadmodum hinc etiam ipse *Leuwenhœck* in tali membranâ alio tempore fibras nec agnoscere, nec earum genesin detegere potuit, ut videre est cit. Lib. p.50. Ut taceam, qvod & alia ad motum fibrarum motricium requisita desint, & præterea nec peculiaris, nec activus adeò motus reperiatur, aut requiratur, sed sufficiat, quod humor vitreus ut oculi fundum replet, & ejus tunicas distentas servat, ita vicissim â crassissimis iisdem oculi tunicis constringatur, & sic in rotunditatem oculi sufficientem coactus æquabile & constans crystallini humoris receptaculum constituat, cui crystallinus humor ut gemma gemmæ insitus manet_.

Ut autem humor vitreus oculi replet fundum & crystallini stabile constituit receptaculum, ita aqueus humor tenuissimæ fluiditatis oculi anteriorem potissimum occupat partem, & omnes simul replent oculorum cavitatem, qvæ â tunicis eos ambientibus formatur.

Inpræſentiarum circa hujus pro viſu triumvirati humoris conſiderationem non equidem valdè ſollicitus eſſem, niſi ob connexionem addere relationem ejus hiſtoricam neceſſe ſit; ea propter eorum materiam quoad ortum ê ſanguine quidem prodiiſſe, & humoris aqvei adhuc quotidianum inde fieri proventum, non dubitandum eſt, ſiquidem ſanguis & roſcidam ſ. gelatinoſam æquè largiri potuit & largitus eſt materiam, quâ & cryſtallinus, & vitreus humor omni fundamentô conſtare habetur, ac ſeroſum pro oculi cavitate replenda primò largitus eſt, & hodiè largitur. Sed quibus vaſis horum omnium facta ſit ſeparatio, nondum adeò apodicticè eſt evictum, hinc quorundam doctrinâ per peculiares ſuppoſitos ductus æquè & cryſtallinum & vitreum, & initiò ſub formatione utriusque ſecretum, & per eosdem utrumque ſervari legimus, ut aqueum humorem per ductus peculiares aquoſos dictos quotidiè & debitâ affluere copiâ & reſtitui *Nuckius* docet. E contrario apud alios & potiſſimum *Clariſſ. Brigs* in fœtu humor cryſtallinus primò ſub formâ guttulæ roſcidæ ê nervo optico in oculi cavitatem (pariter ac ovum é cœco tubæ Fallopianæ ductu in uterum) delabitur, quæ â cambio nervi lentè deſtillanti aucta in formam humoris cryſtallini faceſſit, poſtea verò ſuccus nutritius (fœtu ferè perfectè formato) uberiori copiâ forſan ad oculi fundum devolvitur, & in vitrei humoris nutrimentum cedit, ut ita cenſet cit. *Dn. Brigs, in ophthalmogr.* p. 70 & 71.

Nec deficiunt hiſce differentibus ſententiis rationes, nam ad tale quid factum & fieri ſecretione opus eſſe, tam certum, quàm quod certiſſimum eſt, Sicæq; gelatinoſum, quô & vitreus & cryſtallinus humor conſtat, ac ſeroſum humoris aquei ſubſtantia â ſanguinis purpu-

râ ſecedere debet, ut ſecedit, hæc circumſtantia militat pro inſtrumentis ſ. vaſis peculiaribus ſecretoriis, qvibus dicti & gelatinoſi & ſeroſi tùm colatura fit, tùm . cavitatem oculi deducitur, ut hinc non mirandum ſit, i pro iis reperiatur ſententia. Sed quomodo iſta ex arteriis formata ſint, ut eſſe debent, adhuc ſub judice lis eſt, & ſub eâ lite nova ex eô emergit difficultas, quod ſi ſecretorii ductus pro humore vitreo & cryſtallino adeſſent peculiares, ut ejus generis ſimiles aliis proſpiciunt partibus, & porrò omni momento ſuô defunguntur munere, idem hic & fieri & reperiri deberet. Hôc autem ſuppoſitô ſic utriusque humoris dicti augmentum quotidianum eſſet, & partim oculorum deformis metuenda eſſet expanſio, & partim ſub illo vel pauciſſimo & quidem ſub unius tantum guttulæ copiâ affluxu novi gelatinoſi ſ. roſcidi ad utrumque humorem turba in viſu non levis induceretur, eòusque ad minimum durans, quòusque novitia gutta priſtinis intimè ac ordine debito unitis nondum intimè unita eſſet. Sed dum creſcunt ſeu expanduntur oculi cum auctâ ætate ad maturam usque eam cum humorum proportione geometricâ juxta eorum auctam cavitatem, ſine viſus ullâ nec minimâ turbâ, utriusque ulterior appoſitio ad minimum dubia eſt, ſi negari non debet.

Et hæc circumſtantia etiam *Dni. Brigs* ſententiæ difficultatem parere videtur. Siqvidem ut ut aliàs id non impoſſibile haberi qveat, qvod ê nervo optico in fœtu humor cryſtallinus primò ſub formâ guttæ roſcidæ in cavitatem delapſus, & ea prima in cryſtallini & ſuccedentes plures guttæ in vitrei humoris formam faceſſerit, nam dum fœtus cerebrum ê limpidiſſimâ primum, ex quâ conſtat aqvâ, in fluidum coagulum abit,

Juxta

juxta *Harvai Obs. de Generat. animal, Exercit* 56. *p.* 237. & inde in paulo solidiorem scil glutinosam substantiam sensim mutatur, & ea variè reflexa in varios pororum meandros formata, nervorum variorum fibras & ipsos nervos, & sic pariter nervorum opticorum thalamos format; facilè sic est, ut sub nervorum opticorum pro tunicæ retinæ formatione & roscidi seu gelatinosi qvicquam in oculi cavitatem depluat, idque eò facilius, cum nervi optici non in majora abierint vasa, sed totidem à se invicem diversæ manserint fibræ, per quarum interstitia ante obtentam firmitatem necessariam & inductum nervis corticem utrumque satis firmum, sic roscidæ guttæ pro humoris crystallini & vitrei existentia primò elabi possunt. Cum autem succus nervi nutritius ad vitrei potissimum nutrimentum requiri debeat, de cujus tamen existentiâ adhuc disputatur, & ille si daretur, & â primâ in adultam ætatem adesse & per nervum opticum pro vitrei humoris nutrimento affluere deberet, ad minimum notabilem, si non quid aliud adhuc, visus turbam induceret, & insuper periculum non inane oriretur, annon hicce succus nervi nutritius amaurosis causa freqventior esset, quàm ut in nutrimentum vitrei abiret, siquidem iste nec aliter quam tardi motus concipi potest, ut hinc lentè destillari ab ipso *Dn. Brigs* asseratur, unde facilitate si non majori, pari tamen & eâdem in nervis opticis pro inevitabili amaurosis effectu hæreret, quâ pro nutrimento vitrei humoris ad ejus superficiem sine ullâ insuper visus turbâ destillaret.

Hæc si ponderentur facilè scrupulum movere possent, ut de augmento humoris crystallini & vitrei semel formati, aut per ductus peculiares, aut per nervos opti-

cos adductô meritò dubitetur, & quanquam pro replendâ per ætatem ad maturam eam properantem oculorum majori cavitate non modo id necessarium videatur, sed habendum sit, probabilius tamen salvâ aliorum sententiâ, videtur, non per affluens novum roscidum & eidem succedaneam appositionem summè aliàs necessariam ejus augmentum fieri, sed quod humores crystallinus scil. & vitreus, postquam sub fœtu maturo uterque suum nactus est ortum, per expansionem humoris potissimum vitrei juxta numerum ætatis lentam à spiritibus animalibus ut inceptam, sic quoque sustentatam, majores fiant. Et id illustrant circumstantiæ simul hic reperibiles aliæ, siquidem ut spiritus animales omnibus & circulantibus & per colatoria secedaneis humoribus se insinuant, ita nulla disparitatis ratio est, cur nec circa humores & vitreum & crystallinum idem fieri posset, ubi nervi optici tanquam canales spirituum non tantum proximi sunt, sed & eorum capillamentorum copiosorum in tunicam retinam facta expansio vicinitate copiam spirituum largiuntur, & si uterque horum nervorum cortex aut integumentum duplicatum consideretur, nonnisi cum nerveæ texturæ sit, dum piâ matre uvea, & durâ matre cornea formata conspicitur, si nec istæ largiantur spiritus, tamen non impediunt spirituum præsentiam, sic cum undiquaque præsentes spiritus sint, suum quoque sortiuntur spiritus effectum, & proportionatum & necessarium.

Et quanquam spiritus animales, qui ordinariò motus non facilis modo, sed & celerrimi sint, vitrei & crystallini gelatinæ angulis & hamis in motu suô consueto sic retardari debeant, & retardentur, non tamen prorsus impediri uterque potest, sed temperatur,

tur, quod necessarium est, unde quamdiu aliqualem uterque humor mollitiem servat talem, ut ut eâ scil. cedendo spirituum consuetum motum illudat; simul tamen lentè cedendo, lentè etiam in majus expanditur spatium, donec ad naturale illud expansum pro ætatis conditione pervenerit, quæ expansio sic utriusque & crystallini & vitrei humoris â spiritibus animalibus sub auræ subtilissimæ indolis influxu eôdem modô sine visus turbâ & absolvitur, & sustentatur, quemadmodum in officinis vitriariorum liquidas adhuc vitri partes antequam soliditatem ab aëre ambiente obtinent, levi aëris halitu sine lucis turbâ æquè expandi videmus. Humoris autem aquei ortum & progressum quod attinet, *celeberrimus Nuckius* peculiares ductus aquosos ipsi tribuit, & per eos illum & in cavitatem fluere, & restitui brevi spatio multis experimentis demonstrat.

Hic autem humorum oculi triumviratus suis involutus reperitur tunicis, è quarum proxima humoribus retina est, quæ nonnisi nervi optici medullaris fibrosæ substantiæ in velum retiforme expansio est, & hæ fibrillæ nervi optici manifestissimè conspiciuntur, si retina aquæ limpidissimæ nonnihil calidæ immissa, postea lumini vel soli obversa examinetur, quâ methodo juxta obs. *Brigs* se ipsam protinus expandit, & fibrillas manifestissimè distinctas prodit.

Retinæ huic immediatè succedit Choroides, hæc ab interiori nervorum opticorum cortice s. involucro piâ scil. matre producta à fundo oculi ad pupillæ locum usque protenditur, & sic anterius ubi uvea dicitur perforata aperturam pro oculi pupillâ relinquit, & juxta extimam hujus tunicæ pro pupillæ apertura dehiscentis oram duplicata est, & suô sic duplicaturæ

circu-

circulari limbô pupillam jam dilatatam jam constri-
ctam reddit, & eâdem continuatâ ex una parte proximâ per corneam transparente pupillæ iridem tanquam latiorem annulum eumque varii coloris circumducit, & sic ex alia parte ligamentum ciliare,& ejus processus ciliares dictos efformat, qui ex fibris motricibus pectinatim dispositis constantes, & humori incumbentes crystallino eum pro re nata & antrorsum movent & retrorsum versus remittunt, prout processuum ciliarium vel dilatatio vel constrictio fit, ut sic à quibusdam motum branchiarum in piscibus reciprocam quadantenus æmulari habeantur.

Iridem verò oculi dum inspicimus, ê triplici circulô compositam nunc cœsii, nunc cœrulei, nunc nigricantis advertitur coloris, à cujus colore oculi colorati dicuntur, interim cum qualiscunque aliàs iridis eminet color,semper alii interspersi cernantur, hæc lucis modificatio variè observabilis à diverso processuum ciliarium tanquam filamentorum tenuissimorum situ dependere videtur; & quod à diversa inde eveniente radiorum lucis reflexione hæc filamenta eô modô sita radios lucis in tales colores disponant, quemamodum id *Dn. Brigs* per analogiam cum aliis phœnomenis factam illustrat, ubi tum sericum album per microscopium varios colores prodire notat, tum eôdem ritu avium plumas versus suas extremitates & purissima plantarum germina seu flosculos aliquando colores pulcherrimos repræsentare asserit *in s. ophthalmogr.* p. 53. An autem iridis varius observabilis color à temperamento, & certâ terræ plagâ dependeat, quemadmodum *celeberrimus Brigs in sua opthalmogr. p.* 49 iis qui præfervidæ indolis sunt,ab adustâ nimis & torridâ sanguinis parte huc

huc copiosius advectâ iisdem nigram tribuit, ut in iis, qui intra tropicos degunt, cum interim Germani, Angli &c. Boreales terræ partes incolentes, (in quibus hæc pars uveæ à debiliori calore minus excoquatur) iride ut plurimum cœsiâ potiantur, ego hodiè non determino, sed id tantum addo, quod uvea atrô quasi pigmentô obducta sit, & ab illa nigredine & ipsius pupillæ dependeat apparens nigredo.

Uveam excipiens tunica, versus ambitum si numerus instituatur, est sclerotica, hæc ab exteriori nervorum opticorum cortice durâ scil. matre compacta & firma formata totum cingit oculum, & anterius, ubi uveam tegit, diaphana corneæ nomen obtinet. Huic porrò scleroticæ proximè annexi musculorum oculorum tendines sunt, & cum ex iis musculorum tendinibus expansis membrana tenuis demonstrari possit innominata, aliis tendinosa membrana vocatur.

Omnes autem recensitæ tunicæ extimâ tanquam albô involucrô includuntur tunicâ â pericranio orta, hæc adnata f. conjunctiva dicta anterius album oculi constituit, ad regionem iridis terminata reperitur, & arteriolis & venulis copiosissimis gaudet, quæ in ophthalmia distentæ satis dilucidè conspiciuntur, quemadmodum & corneæ tunicæ vascula sanguifera esse copiosissima experimentis est evictum, ut inter alios qvoqve celeberrimus Tubingensium Consiliarius & Medicus *Dn. Elias Camerarius* ceram rubicundam ramulos vasorum corneæ sanguiferorum plurimos se trajecisse, & in uveam qvoq; pluribus minutissimisqve ac capillaribus verè ramulis eam transiisse, ipsiusq; nigredinem egregio subtiliqve striarum minimarum rubore

 distin-

diſtinxiſſe *in S. Elect. Medic & Phyſ. ſpecim. diſſ. Epiſt.* 9. p.98. aſſerat, qvemadmodum qvoqve ſæpius jam nominatos ductus aqvoſos tanqvam hujus humoris canaliculos ex arteriæ carotidis internæ trunco altero antrorſum per nervum opticum, qvô cum cranium de novo perforat, excurrente oriundos, & corneam ſuperius perforantes, porrò uveam & potiſſimum iridem aggredientes in iis, poſt varios eorum anfractus humorem aqveum deſtillare experimentis probat *clariſſ. Nuckius de duct. Aqvoſ. ocul.* p. 108. & ſeq.

Ex his igitur variis & humoribus & tunicis ad usque miraculum conſtructus oculus inſervit viſui, dum radii lucis ab objectis reflectentes per corneæ diaphanum & humores debité refracti in expanſam proximè ab ipſis nervis opticis retinam objectorum depingunt imagines, ad eum modum, qvô per cameram obſcuram rerum imagines per locum umbroſum in albo pariete oppoſito ſolent depictæ conſpici, unde etiam uvea ideò nigra eſt, ut radii in oculum dimiſſi obumbrentur, vel ne juxta mentem *Renati des Cartes in ſ. dioptr.* p.75. §. 7. hi ab oculi fundo eò reflexi inde reverti poſſint, & confuſam efficiant viſionem ſ. alter radius lucis alterius actionem turbet, vel ne juxta *Brigs* ſententiam *in ſ. opthalmogr.* p. 46. radii in viſione ab objectis lateralibus provenientes ſuperflui concurrant, ſed hoc ritu abſorbeantur.

Ut autem, qvamdiu omnia in oculo qvoad humores humorumqve ſitum & tunicas ritè diſpoſita ſunt, viſus tamdiu integer eſt, ita qvàmprimum in qvacunqve ejus parte læſio fit, facilè ſimul viſus vel turbatur, vel prorſus amittitur; probant id tot obſervationes qvotidiè eveni-

evenientes, qvot desiderari possunt. Omnes autem ut hic recenseam modos nimis esset prolixum, hinc tantum hodiè attendo ad eos, qvi nostro casui non prorsus alieni sunt, ubi tunicarum scil. vitio oculi & deformitas, & visus turba aut privatio inducitur, hinc enim vel â tunicâ corneâ ruptâ procidentiæ oculorum fiunt deformes, cum effusionis humorum periculo, qvale qvid recensent *Forestus obs. Lib. 11. obs. 24. p. 31. & in Scholiis* seq. *Capivaccius Med. Pract.* Lib *1. C.* 33. p. 273. *& Dolæus Encyclop. Chir. rat.* p. 175. vel oculus ê tunicis nimium tensis tandem crepat, & sic post deformem tunicarum dilatationem omnium humorum fit effusio, quod notat *Schenckius Lib.* 1. *obs. de oculis.* Vel à tunicis intus aliquibus ruptis sive laxatis fit oculi insignis procidentia, ut *Cornel. Celsus, Trincavellius, Fabricius Hildanus, Tulpius* aliiqve id referunt, in quibus omnibus deformitatem ferè semper visus comitatur privatio, non tantum, quando humores effusi sunt, sed etiam qvando tantum suo turbati sunt situ, qvemadmodum mihi id observare contigit in Viro juvene, cum ipsi cum alio luctanti & in terram projecto oculus dexter alterius calceamento tunderetur. Et qvanqvam *Schenkius* referat, quod iste æger, cui juxta observationem *Lib. de ocul.* p 173. tanta utriusqve oculi facta sit procidentia, ut per eos suis cavitatibus excidentes & ad genas usqve propendentes, visum inoffensum servaverit; non tamen inde in aliâ oculorum vel dilatatione, vel procidentiâ idem argumentari licet; quia hoc in casu oculorum humores suo situ non turbati fuêre, ut refractio per eos necessaria vel planè sublata,

vel ita turbata, ut visus effectus deficeret, qvamvis ob tunicarum &ipsius nervi optici elongationem consveto fuisse modo visum, probabile non sit.

Unde quoque in HYDROPHTHALMIA, qvæ tunicarum ex humoris aquei solitò copiosiori intra oculi cavitatem affluxu facta præternaturalis dilatatio est, & cujus *in Ephem. Germ. A. N. C. dec 1. Ann* 6. p. 159. *obs.* 70. celeberrrimus Giesensium Medicus & Professor *Valentini* ex observationibus Dn. D. *Wesem* Practici Francofurtensis meminit, & qvam similem qvoq; recenset pluribus circumstantiis *clarissimus Nuckius in s. tract. de ductibus oculorum aqvosis cap.* 2. *p.* 115. *& seq.* & oculorum deformitas & visus turba, aut privatio observare contigit; hinc hydrophthalmicus Anglus nobilis objecta sensim & sensim obscura magis videre cepit, qvò magis in suâ circumferentiâ qvotidie extendebatur oculus, ejusqve moles in tantum augebatur, ut jam altero tanto major appareret, & magna sui parte extra orbitam promineret, qvi uterqve effectus, ut è tali insigni hydrophthalmia ex gravi qvodam ictu producta seqvebatur, ita neuter defecit, cum matronæ cujusdam Hagiensis honestissimæ oculi bulbus ê prægressâ gravi ophthalmiâ non adeò qvidem extensus, sed ejus loco tribus protuberantiis cornuum in modum obsitus conspiceretur, observante *Nuckio. cit. lib.* p. 115. qvæ ad unam omnes minores redditæ sunt, cum una ex iis acus beneficio pertunderetur.

Hæc omnia recensita dum occasione hujus præsentis hydrophthalmiæ incipientis casus mecum penitius ponderabam, qvàm facilè aliàs ad usqve miraculum formatus oculus lædi, & qvam stupendæ

læsiones

læsiones enasci, istæq; ægrum & deformem & cœcum reddere possint, etiamsi consilio imminens noxa averti debeat, me eò magis tenebant sollicitum, qvò propius adveniebat hora, in qvâ mentem pro dando optimo consilio meam & ægra ipsa, & ægræ Parentes postulabant, & qvô majorem reperiebam in ferendô desideratô auxiliô difficultatem.

Accedebat porrò considerandum, si hæc incipiens hydrophthalmia relinqveretur intacta, qvod sic augmentum insigne captura, & ad eam perfectam æqve properatura esset, quô casu non aliam sic admissura curationem, qvàm qvæ ut in aliis recensitum observationibus est, acu perfici potuit, cujus beneficio humoris aqvei nimium collecti emissio, & sic tunicarum subsidentia qvidem fieret, sed in neutro auxilium desideratum reperibile; siqvidem sic humoris aqvei affluxus brevi restitutus fuisset, & jam paululum pro emissi humoris aqvei modulo subsidentes oculorum tunicæ pristinam dilatationem præternaturalem denuò obtinuissent, & peperissent indesinenter recidivam, qvem humoris aqvei emittendi actum acus beneficiô toties repetitum in tali casu maxima parte sine successu debito recenset *Nuckius cit. lib.* p. 123. Et qvanqvam celeberrimo *Nuckio* post qvinqvies repetitam humoris aquei emissionem id feliciter cessit, ut oculus toties acu pertusus non ad primam præternaturalem magnitudinem excresceret, cum iteratâ toties emissione dicti humoris id impediretur, & tandem desideratam eam ab illo ultimo pertusionis tempore (qvô per immissum tubulum subtiliorem sugendo humoris aquei copia imminuta erat) servaret, ne tamen magnitudinem recidivam jam to-

ties repetitam denuò repeteret oculus toties pertusus, laminam plumbeam tali in casu optimô consiliô vocavit in auxilium, & eâ intra palpebras ad superficiem oculi affecti aptata præservabat ab ulteriori recidivâ, usqve dum oculo artificiali imposito licet non visui, qvi prorsus deficiebat, deformitati tamen aliqvantulum consuleret.

Ut autem inductam hydrophthalmiam ad talem statum pervenire non permitterem, cum & unicum ægræ & Parentum ejus votum esset, meum pariter consilium eò vergeret, ut interciperetur incipiens hydrophthalmia. Hinc pro circumstantiarum in præsenti casu ratione de alia curandi methodo ut cogitarem, ipsa suadebat ratio; Hæc igitur me monens, omnes ut ponderarem circumstantias, humoris qvoq; aqvei affluxum qvotidiè majorem fieri & oculorum tunicas quotidiè magis laxari effectu manifesto probabat, dum ad pisi majoris magnitudinem properare cernebatur tuberculum; Hinc qvoties ad humoris aqvei affluxum solitò majorem attendebam, toties facilis qvidem beneficiô acus instituenda ejus emissio se spontè commendabat, ejusqve eductio eò facilior erat, qvô tàm certa, qvàm qvod certissima ejus erat restitutio, & sine succi chelidonii usu ad methodum *Burrhianam*, & sine ulmæ succo juxta methodum *Heerianam*, & sine alio qvocunqve auxilio, & optandum esset, ut crystallini vitreiq; humoris restitutio tàm probabilis modo esset, qvàm aqvei humoris certa est, & qvantæne omnium humorum restitutiones fierent, & qvanta non inde securitas aut superbia mortalibus eveniret, cum & vitreum & crystallinum restitui humorem cum

aqveo

aqveo certiſſima non doctrina modo, ſed idem certiſſimum experimentum eſſet; Aſt ut *Burrhus* ſuâ ſpe aut arte defecit, ita nec *Liddelii* experimentum pro vitrei humoris reſtitutione per ovi albumen ſufficiebat, nec *Kerkringii* in ſuo ſpecilegio Anatomico celebrata pro reſtitutione humoris & cryſtallini & vitrei ars, ab incertitudine libera erat, ut non ſine fundamento eam admiraretur qvidem eruditus orbis, neſcius tamen erat, & adhuc eſt, qvâ ratione illud poſſibile eſſet.

Et licet qvoqve omnium humorum æqve facilis reſtitutio eſſet,ac ejus eſt cum humore aqveo, & emitterentur hinc ſive omnes ſimul,ſive tantum aqveus, nondum tamen inde auxilium deſideratum multô minus certum in hydrophthalmiâ intercipiendâ ſperandum erat, cum & tunicarum laxitas aut deficere ſimul, aut ſimul inhiberi deberet, cujus neutrum tamen per humoris aquei abundantis emiſſionem obtineri cum poſſet,ego rem ſimul ita concipiebam,qvod nec ſolus humor aqveus hydrophthalmiam inducat, ſed & tunicæ ſuâ laxitate inductâ ſimul concurrant, & ſic ad minimum cauſæ ſociæ habendæ ſint, & ſocialitate inſeparabili ut hydrophthalmiam conſtituant, ita qvoqve eâdem ſocietate ſint tollendæ.

Nam id mihi tenendum videtur,qvod oculorum tunicæ ſint cauſæ modificantes humoris aqvei affluxum per ductus aqvoſos naturalem; dum ductus aqvoſi intra corneam tunicam demiſſi, & iridis fibrillas aggreſſi, inter illas poſt varios formatos anfractus ſuis oſtiis humorem aqveum in oculi cavitatem deſtillant, qvô ſitu modificatio hujus humoris aqvei per tunicas oculorum ſatis apparet. Præterea cum nondum demonſtratum

ſtratum ſit, an ductus indigitati aqvoſi ad aliorum vaſorum lymphaticorum texturæ indolem valvulis gaudeant, an non? & ſi iis qvoqve gauderent, non tamen inde aqvei humoris in affluxu naturali modificatio deduci poſſit; Sed qvæ ductuum horum oſtia ambiunt, iſtæ partes ſphincteris loco ſunt numerandæ, & ejus in cavum oculi defluxum determinant, qvale qvid ſic ſuo ſitu indigitatæ oculorum tunicæ uvea ſcil. & cornea efficiunt. Unde laxitatem tunicarum inductam, ſive ea ex causâ externâ violentâ, ut â gravi qvodam ictu, ſive ab eâdem internâ ut ex prægreſſâ gravi ophthalmiâ oriatur, humoris aqvei affluxui præcedere debere omninò certiſſimum eſt.

Et hæc circumſtantia circa Hydrophthalmiæ ortum manifeſtiſſima meas pro curationis ſcopo inſtitutas meditationes dirigebat, ut ad tunicarum inductam laxitatem corrigendam magis attenderem qvàm ad auctum humoris aqvei affluxum, cum affectus in perfectam nondum abierit hydrophthalmiam, ut ab ejus collectâ copiâ tunicæ nimium jam diſtentæ eſſent; unde etiam ejus emiſſionem beneficio acus inſtituendam intermittebam, potiſſimum cum non levis eſſet metus, ne ſub illo depletionis aqvei humoris momento jam tum laxæ tunicæ flaccidiores evadentes eô momentô minorem ferrent reſiſtentiam, & ſic iſtæ anſam pro affluxu humoris aqvei copioſiori darent, & adhuc majus brevi hâc morâ parerent tuberculum, ad perfectam & conſummatam eò citius properans Hydrophthalmiam. Unde nonniſi de remediis, qvibus tunicarum tacta laxitas & corrigi & tolli poſſet, ſeriò cogitabam.

Primas

Primas igitur manus pro hoc ſcopo auxiliatrices mihi porrigere quidem videbatur fons Pharmaceuticus, isqve etiam & ægræ & mihi eò magis amicus gratusqve fuiſſet, cum non tanto hic opus eſt apparatu, nec facilè tot intercurrunt moleſtiæ, ac qvando ê chirurgico agi debet fonte; Et videbantur adſtringentia præcipua, aut ut rectius loqvar, unica eſſe laxitatem tunicarum cohibentia remedia; ſed tantum aberat, ut ex uſu eorum interno effectus pro oculi tunicis expectari potuiſſet, ut potius ventriculo & reliqvis viis primis fuiſſent nociva, & interim ad partem affectam nulla ſecuta efficacia, quemadmodum nec alia interna pro evacuatione aut correctione humorum præſcribebam, cum excepto hoc hydrophthalmico turberculo cœteroquin ſana eſſet. Externè autem adhibita adſtringentia effectum eò majorem certioremqve hoc in caſu vel ex eô promittere videbantur, cum tunicas laxatas attingere propius, ſicque ſucceſſum deſideratum inducere valerent; Sed illicò & hic impedimentum omni exceptione majus ſe manifeſtabat, quô nec ab adſtringentibus externè adhibitis ſucceſſus præſumi, multò minus ſperari poterat.

Nam ê canaliculis in glanduloſos minimos acinos convolutis potiſſimum ſuperiorem palpebram ambientibus per oſtia ductuum Meibomianorum per tarſos hiantium affluens ad oculi globum lympha, qvæ & elegantem oculi ſplendorem ejusqve motum ſervat facilem, & poſt aliam ordine continuo & ſine morâ ſuccedaneam eandem

 lym-

lympham à punctulis lacrymalibus resorbetur; instar indesinentis fluenti est, quæ sic appositis adstringentibus attactum oculi immediatum non interdicit tantum, sed etiam secum ea removet, unde pro tunicis â laxitate liberandis nulla ab adstringentibus efficacia, noxa autem eò major pro palpebris & carunculâ lacrymali metuenda fuisset; dum inde & tumidæ, & rubentes, & lacrymantes palpebræ evasissent, & caruncula lacrymalis & puncta duo lacrymalia angustata, lacrymarum ad nares profluxum sic impedivissent, & genam ab iis servassent aut madidam, aut si lacrymæ adstringentium externo usu fuissent impeditæ, non inane periculum fuisset enatum, anne ductus aquosi sic inde gravati plus ejus humoris pro hydrophthalmiæ augmento eructassent. Nec erat, ut syringarum ope adstringentia tuberculo hydrophthalmiam parienti applicarentur; Nam licet eâ methodo eorum accessus ad tunicas magis propior fieri videri potuisset, cum tamen nulla vis aut efficacia in instanti fieri qveat, hinc eorundem eadem facilis resilitio ut fieret, necesse erat, ut facilis appulsus fuisset factus. Sic adstringentia fuissent & ausu frustraneo appulsa, & insuper ad ulteriorem magisqve nocivam tunicarum subsecuturam laxitatem certissimum dedissent omen, & peperissent effectum sic insignis Hydrophthalmiæ ex violentiâ per syringam inductâ insigni subsecuturæ indubitatissimum.

Unde missis remediis Pharmaceuticis ad fontem recurrebam Chirurgicum, & cum inde

pete-

peterem remedia, advertebam; laxitatem tunicarum oculi omnium maximè & certissimè corrigi posse, si per inductam cicatricem id fieri liceret. Ad qvam sententiam vel ideò inducebar, cum qvotidiè id in iis experiamur, qvi cicatrices notabiles gerunt, qvod præ aliis à cicatrice immunibus locis fibrarum abbreviatio & sic notabilior angustia in parte cicatrisata reperiatur. Hinc qvò magis id ruminabar, eò majorem pro laxitate tunicarum oculi ad hydrophthalmiam properantium per cicatricem tollendâ obtinebam & sententiæ & consilii mei confirmationem. In cicatrice igitur huic tuberculo oculi inducendâ omnem curationis spem & successum certissimum ponebam, sed ut porrò cicatrix non nisi per vulnus obtinetur, ita & in oculo Virginis Generosissimæ vulnus ex instituto prius parandum esse, erat inevitabile cicatricis antecedens, & tanqvam unicum pro obtinendâ cicatrice felici & sic intercipienda per eam hydrophthalmiâ certissimum auxilium. Interim dum hæc ita meditabar, & rationis trutinâ sæpius & iteratò examinata pro executione concludebam, tantum simul aberat, ut & hæc sententia ab aliis difficultatibus maneret libera, ut potius non levibus stipata difficultatibus ac sociata periculis se simul manifestaret. Inter eas prior erat non levis difficultas; qvod licet providâ manu vulnus institui deberet, facilè tamen præter intentionem & necessitatem vulnus aut majus, aut profundius fieri posset, cum ægra aut præ timiditate, aut ferendi impatientiâ

oculi ſitum mutaret, & ſimul chirurgi manum redderet dubiam, nam oculi unius ad alterius oculi motum idem facilis motus eſt. Poſterior immediatè ſuccedanea poſt vulnus inflictum erat difficultas, qvod poſt providè & circumſpectè inflictum vulnus nihilominus tuberculi protuberantia adhuc major evitari non poſſet, nam cum tunicæ oculorum extimæ adnatæ fibræ per vulnus jam diviſæ & ſeparatæ non amplius reſiſterent, hæc vulnus excipiens major tuberculi protuberantia ad hydrophthalmiæ augmentum majus anſam datura eſſet inevitabilem.

Verum enim verò, qvamvis neceſſitas tot difficultatibus & periculis ſociata durum ſemper telum ſit, ejus tamen qvoqve indolis reperitur, ut & circumſpectos ſvadeat actus, & cum circumſpectione ſuſceptos eos admittat etiam felices. Hinc ut utriqve conſulerem difficultati, præmiſſâ ad ægram omnium difficultatum demonſtratione deſiderabam, ut maſculè & ſine oculi conceſſo motu vulnus ſuſtineret infligendum.

Ad repetitam igitur ab ægra fidem, omnia patienter ferendi, qvæ ad ejus ab hydrophthalmiâ liberationem facere poſſent, providô & maturô conſiliô ordinata operatio Chirurgi Roſtochienſis Marci Guhlii, non infimi & circumſpecti providâ perficiebatur manu, cum ægra ſellæ inſidens ſitum oculi deſideratum ſervaret, & conſtantem & debitum, cum eo adminiculo, qvod in cataracta removenda ſolet obſervari. Et ſic palpebris oculi

meæ

meæ digitis manus diductis lanceolæ acie in ipsum tuberculum vulnus infligebatur, usqve ad corneam in cornu indeclinabilis formam & duritiem elevatum. Fieri id haud poterat, qvin, qvod jam ante institutam mentis acie prævidebam operationem, inflictum vulnus illicò exciperet major tuberculi protuberantia, ad instar cornu diaphani; id cum adverteret chirurgus, curiositate excitatus forcipe subtili, qvam vocant: Die subtilste Korn-Zange/ tuberculum levissimè tangebat, ut ejus duritiem experiretur, sed qvàm providè tangebat, nihilominus ægra se ad hunc attactum, si major fieret non aliter sensuram esse, ac si integer oculus cum integumentis ex imo fundo eradicari deberet, palàm profitebatur.

Chirurgi igitur manum curiosam de tabulâ, & potius vulneri remedia convenientia instillari jubebam. Qvæ VIR PER ILLUSTRIS in boni publici utilitatem hodiè non reticebo, sed dicam, ea ingenue, & aperiam ulteriorem curandi methodum debitè. Qvamprimum sic vulnus è consilio in ipsum tuberculum inflictum erat, illicò ope penicilli largâ copiâ immittebam Tincturam è vitriolo Martis, & saccharo Saturni cum Spiritu vini paratam; & qvanqvam hæcce in officinis tinctura audiat antiphthisica, ut ut Phthisin minus curet, me tamen nomen huic rei planè aliàs inconveniens non deterrebat; sed vis, qvam habet adstringentem, & simul ob saccharum Saturni ab inflammatione præservantem, me ut eam potissimum eligerem, com-

movebat, & effectus pro inflammatione cohibendâ per hocce medicamentum eò felicior erat, cum tantillum camphoræ huic compositioni mea ex ordinatione jungeretur. Elui igitur vulnus penicillô hâc tincturâ madidô freqventius, & insuper linteum carptum vulgò Corpey eâ madidum vulneri imponi jubebam, cum superimpositâ ad superficiem oculi affecti intra palpebras aptatâ laminulâ plumbeâ, & totum oculum postea linteo multis vicibus conplicato, quod germanicè Eine compresse vocant, eoqve collyrio ex croco metallorum cum aqvâ chelidonii sief albo, opio, saccharo saturni, & camphora parato, madido tegebam, additis, prout decet, debitis oculi subligaculis.

Hac methodo oculi vulnus ex consilio institutum postea qvotidiè bis deligabatur, eô felici successu, ut initiò post vulnus magis protuberans tuberculum post aliqvot dies imminui inciperet, qvô visô insistebam eâdem methodo, usqve dum vix tuberculi vestigium appareret, sic axungiam viperinam vulneri bis in die inungi curabam, cum superimpositâ laminâ plumbeâ: Et qvamprimum consolidationis initia in vulnere advertebam, remissa subinde laminâ plumbeâ sub usu freqventi axungiæ viperinæ solo linteo complicato collyrio supra descripto madido deligari jubebam, ut modo oculus magis qviesceret, nec ad qvemvis aliàs celerem motum ejusqve perennitatem adeò facilis esset, & factum per DEI gratiam

tiam eſt, ut cicatrice apparente tuberculum hydrophthalmicum prorſus diſpareret, & cicatrice abſolutâ ne minima ejus veſtigia reperiri poſſent, & oculi formoſitate & viſu inoffenſo ſervatis, ita ut iſto in oculo nihil deſiderari, nec ulla adverti læſio poſſit, niſi cicatricula per inferiorem palpebram deorſum verſus retractam aut fili ſerici, aut lineolæ ſubtili calamo ductæ inſtar demum apparens ferè poſt qvinqvennium ſine omni mutatione adhuc hodiè conſpiciatur.

Qvis qvæsò hoc rerum felici ſucceſſu magis gaudere poterat qvàm de oculi ſui formoſitate, & viſu ſollicita jam præſervata ægra Generoſiſſima, & cum eâ ipſius ſolliciti Parentes? Ego autem mihi gratulabar de dati conſilii ſucceſſu felici, qvod in caſu tàm difficili Theoriam praxis confirmaverit, & qvod hac ſimplici curandi methodo hydrophthalmia feliciſſimè ſit intercepta.

Atqve ſic VIR PER-ILLUSTRIS & EXCELLENTISSIME in Generoſiſſimâ Virgine HYDROPHTHALMIÆ INTERCEPTÆ integram & hiſtoriam & ejus curationem fideliter recenſui, & eam ut aut non planè inutilem, aut non planè qvotidianam boni publici causâ Tibi æqviſſimo rerum tum Phyſicarum, tum Medicarum, Æſtimatori, & Regiæ ſocietatis ſcientiarum Pruſſicæ Præſidi digniſſimo conſecro; Et cum reapſe jam expertus ſum, majore me affectu à Te diligi, qvàm vel credideram unqvam, vel ingenii mei mereri potuit tenuitas, gratiam me Tibi maximam & ha-

bere

bere & debere hisce profiteor, & Tuæ ulteriori benignitati atqve favori & me & Respondentem meum è Fratre meo nepotem chariſſimum, eâ, qvâ par eſt, humanitate & omni meliori modo commendo; qui ad exteros abituriens ſimul mei causâ præſentem hanc diſſertationem Epiſtolicam eâ, qvâ fas eſt, veneratione Tibi offeret, & coram & meo & ſuo nomine declarabit, qvod nos uterqve meritorum tuorum memoriam religioſè ſimus conſervaturi, nec paſſuri unqvam, ut & benevolentiæ & obſervantiæ ſtudiis judicemur poſteriores.

Qvod ſupereſt, VIR PER-ILLLUSTRIS, ſoſpitet Te ſummum Numen, & perenni beet felicitate, qvod animitus vovet.

Per-Illuſtris & Excellentiſſimi
Tui Nominis.

Dabam Roſtochii
d. 16. Aug. 1713.

Cultor Sincerus

JOH. ERNESTUS SCHAPER.